

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASA A IX-A ☺ CICLUL INFERIOR AL LICEULUI

NOTĂ. Listele de mai jos cuprind sugestii care pot orienta selectarea textelor pentru studiu. Aceste liste sunt deschise elevilor, care le pot completa cu propriile opțiuni.

I. LITERATURĂ

1. Ficțiunea literară

Teme propuse:

La alegere: **Adolescența** sau **Joc și joacă**

La alegere: **Familia** sau **Școala**

La alegere: **Iubirea** sau **Scene din viața de ieri și de azi**

La alegere: **Aventură, călătorie** sau **Lumi fantastice** (inclusiv SF)

La alegere: **Confruntări etice și civice** sau **Personalități, exemple, modele**

Se vor studia **cel puțin două texte literare pentru fiecare temă**, de preferință din epoci diferite, **numărul minim fiind de 10 opere literare studiate în clasa a IX-a**. Se vor alege atât scrieri în proză, cât și în versuri, aparținând celor trei genuri literare studiate în gimnaziu (epic, liric, dramatic).

De asemenea, **minimum 5 texte literare vor fi selectate din opera scriitorilor canonici**: Mihai Eminescu, Ion Creangă, I. L. Caragiale, Titu Maiorescu, Ioan Slavici, G. Bacovia, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Barbu, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, E. Lovinescu, Marin Preda, Nichita Stănescu.

- pentru tema **Adolescența**: M. Eminescu, *Fiind băiet păduri cutreieram*; Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*; Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*; proză scurtă de Mircea Cărtărescu; o povestire de Radu Cosașu din ciclul *Supraviețuiri*; J. D. Salinger, *De veghe în lanul de seară*, Alain-Fournier, *Cărarea pierdută*, William Golding, *Împăratul muștelor* etc.

- pentru tema **Joc și joacă**: Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*; Nina Cassian, *Poezii în limba spargă*; Tudor Arghezi, *Prefață la Țara piticilor*, Mircea Cărtărescu, *Orbitor*; Simona Popescu, *Exuvii*, J.W.Goethe, *Poezie și adevăr*, Mark Twain, *Tom Sawyer*, Lewis Carroll, *Alice în țara minunilor*, Italo Calvino, *Baronul din copaci* etc.

- pentru tema **Familia**: Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*; Ioan Slavici, *Mara*, Duiliu Zamfirescu, *Viața la țară*, Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*, Marin Preda, *Moromeții*; Fănuș Neagu, *Vară buimacă*, Honoré de Balzac, *Moș Goriot*, John Steinbeck, *La răsărit de Eden* etc.

- pentru tema **Școala**: C. Negruzzi, *Cum am învățat românește*; Ion Ghica, *Școala acum 50 de ani*; I. L. Caragiale, *Bacalaureat*, *Triumful talentului*, *Un pedagog de școală nouă*; D. R. Popescu, *Leul albastru*; Ioan Groșan, *Marea amărăciune*; Radu Petrescu, *Oceanul întors*, James Joyce, *Portretul artistului în tinerețe*, Branislav Nușici, *Anii de școală* etc.

- pentru tema **Iubirea**: G. Galaction, *De la noi la Cladova*; G. Ibrăileanu, *Adela*; Mircea Eliade, *Maitreyi*; Radu Petrescu, *Matei Iliescu*; Mircea Cărtărescu, *Travesti*; Shakespeare, *Romeo și Julieta*; poezii de M. Eminescu (*Dorința*, *Floare albastră*, *Sara pe deal* etc.), G. Coșbuc (*Mânioasă*, *Nu te-ai priceput*, *Rea de plată* etc.), Lucian Blaga (*Nu-mi presimți*, *Lumina raiului*, *Izvorul nopții* etc.), Tudor Arghezi (*Creion*, *Morgenstimmung* etc.); poezii de Ion Minulescu, Nichita Stănescu (*Adolescenți pe mare* etc.), Mircea Cărtărescu (*Când ai nevoie de dragoste*, *Poema chiuvetei*, *Mica elegie* etc.); W. Shakespeare, *Romeo și Julieta*; Octavio Paz, *Dubla flacără*; *Biblia (Cântarea Cântărilor, Psalmii)* etc.

- pentru tema **Scene din viața de ieri și de azi**: Ion Ghica, *O călătorie de la București la Iași înainte de 1848*; V. Alecsandri, *Balta Albă, Istoria unui galbân*; Ion Marin Sadoveanu, *Sfârșit de veac în București*, G. Călinescu, *Cartea nunții*; Gabriela Adameșteanu, *Dimineața pierdută*; Silviu Angelescu, *Calpuzanii*; proză scurtă de Mircea Nedelciu, Cristian Teodorescu; Victor Hugo, *Mizerabilii*, Honoré de Balzac, *Iluzii pierdute*, Jack London, *Martin Eden* etc.

- pentru tema **Aventură, călătorie**: Calistrat Hogaș, *Pe drumuri de munte*; Panait Istrati, *Chira Chiralina*; Jean Bart, *Europolis*; M. Sadoveanu, *Zodia cancerului sau Vremea Ducăi-Vodă*; Radu Tudoran, *Toate pânzele sus*; Miguel de Cervantes Saavedra, *Don Quijote*; Alexandre Dumas - tatăl, *Cei trei muschetari*; Herman Melville, *Moby Dick*; E. Hemingway, *Bătrânul și marea* etc.

- pentru tema **Lumi fantastice**: Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*; I. L. Caragiale, *La Hanul lui Mânjoală, Kir Ianulea, Calul Dracului*; Mircea Eliade, *12.000 de capete de vite*; Ov. S. Crohmălniceanu, *Istории insolite*; V. Voiculescu, *Șarpele Aliodor*; Vladimir Colin, *Broasca*; poezii de Leonid Dimov; Jules Verne, *20.000 de leghe sub mări*; H. G. Wells, *Oul de cristal*; Dino Buzzati, *Secretul pădurii bătrâne*; Michael Ende, *Povestea fără sfârșit*; Stanislaw Lem, *Solaris* etc.

- pentru tema **Confruntări etice și civice**: Ioan Slavici, *Moara cu noroc*; Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraților*; Augustin Buzura, *Vocile nopții*; poezii de Ana Blandiana, Mircea Dinescu, Ileana Mălăncioiu; Milan Kundera, *Gluma* etc.

- pentru tema **Personalități, exemple, modele**: Mănăstirea Argeșului; N. Bălcescu, *Românii supt Mihai-Voievod Viteazul*; M. Eminescu, *Andrei Mureșanu*; M. Sadoveanu, *Frații Jderi*; G. Călinescu, *Bietul Ioanid*; Eugène Ionesco, *Regele moare*; P. B. Shelley, *Prometeu dezlănțuit* etc.

2. Ficțiune și realitate

Se vor studia **cel puțin 5 texte** care nu aparțin domeniului ficțiunii literare, **legate tematic de textele literare de la punctul 1**, câte unul din fiecare dintre următoarele categorii:

- texte memorialistice (amintiri, memorii, mărturii, jurnal intim, jurnal de călătorie etc.)
- texte epistolare (corespondență privată, corespondență oficială etc.)
- texte jurnalistice (reportaj, interviu, articol, anunț publicitar etc.)
- texte juridic-administrative sau științifice (lege, regulament, raport, referat, studiu științific etc.)
- texte argumentative (eseu, discurs oratoric, prelegere etc.)

- pentru tema **Adolescența**: un text despre psihologia adolescenței; un fragment de jurnal intim (de exemplu, Titu Maiorescu etc.); Mircea Eliade, *Memorii*; Simone de Beauvoir, *Aventurile unei fete cuminiți* etc.

- pentru tema **Joc și joacă**: descrierea unui joc pentru calculator (text publicitar); funcțiile jocului (text științific); L. Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*; Goethe, *Poezie și adevăr*; V. Nabokov, *Vorbește, memorie!* etc.

- pentru tema **Familia**: un text legislativ privitor la familie; un reportaj despre situații de familie; Marin Preda, *Viața ca o pradă* etc.

- pentru tema **Scoala**: un discurs oratoric pe tema învățământului (Maiorescu, Delavrancea etc.); un raport despre starea învățământului; un fragment din legislația educațională; Cătălin Bursaci, *Prima carte, ultima carte*; Radu Petrescu, *Oceanul întors* etc.

- pentru tema **Iubirea**: un text științific despre psihologia adolescentului; o scrisoare de dragoste (Eminescu către Veronica Micle, Marin Preda către Aurora Cornu etc.); un eseu despre dragoste (Ortega y Gasset, Octavio Paz etc.), un fragment din *Cântarea Cântărilor*, un fragment de jurnal sau de memorii etc.

- pentru tema **Scene din viața de ieri și de azi**: un document de epocă; un text istoriografic; un fragment de memorii sau de jurnal; un text publicistic din trecut sau din actualitate etc.

- pentru tema **Aventură, călătorie**: un text documentar despre exploratori celebri; un itinerar de călătorie; un eseu despre călătorie (Octavian Paler, Ana Blandiana etc.); un reportaj despre un eveniment aventuros etc.

- pentru tema **Lumi fantastice**: un text științific despre fenomene "paranormale"; o mărturie despre extraterestri; un eseu despre fantastic etc.

- pentru tema **Confruntări etice și civice**: un text eseistic (N. Steinhardt, *Jurnalul fericirii*; Andrei Pleșu, *Minima moralia*; H. R. Patapievici, *Cerul văzut prin lentilă* etc.); un discurs oratoric laic (Delavrancea, Cicero, Shakespeare, *Antoniou și Cleopatra* etc.) sau religios; o polemică jurnalistică pe probleme etice etc.

- pentru tema **Personalități, exemple, modele**: un portret din G. Călinescu, *Istoria literaturii române...*; I. L. Caragiale, *În Nirvana*; M. Sadoveanu, *Anii de ucenicie*; un fragment de biografie sau de istorie romanțată etc.

3. Literatură și alte arte: literatură și cinematografie

Se vor studia **cel puțin două filme**, de preferință dintre ecranizările unor opere literare. Este de dorit ca filmele alese să fie corelate **cu grupajele tematice de la punctul 1**. Se vor discuta noțiuni de artă cinematografică: *scenariu, regie, imagine, coloană sonoră, interpretare actoricească, tehnici cinematografice*.

- ecranizări după opere de Ion Creangă, Ioan Slavici, I. L. Caragiale, Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu, Camil Petrescu, Marin Preda, William Shakespeare, Franz Kafka, Stanislaw Lem ș.a.